

Digitally signed by
Library TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity
of this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA URBANISM ȘI ARHITECTURĂ

CATEDRA ARHITECTURĂ

Lumina și culoarea

**COMPOZIȚIA STRUCTURATĂ PE UNITATE DE
MODUL**

Îndrumar metodic

Chișinău
U.T.M.
2011

Prezentul îndrumar metodic “Compoziția structurată pe unitate de modul” este realizat și destinat studenților anului I specialitatea Arhitectura, Design interior și Sculptură la disciplina „Lumina și culoarea”, cu scopul a dezvolta capacitățile gândirii și imaginației artistice.

Autor: lect. superior, magistru în artă, *M. Hadji-Bandalac*

Redactor responsabil : conf. univ. dr. *V. Lupașcu*

Recenzent: lect. sup. dr. *T. Buimistru*

Cuprins

1. Viziunea generală	4
1.1 Importanța modului.....	5
1.2 Modulare în spațiu.....	7
2. Compoziția structurată pe unitate de modul	17
2.1 Modul plastic	18
2.2 Metodele de transformare și activizare plastică a formei volumetrice.....	22
2.3 Rețele modulare	27
2.4 Principiile de realizare a compoziției.....	35
Dicționar explicativ de termeni	48
Bibliografie	50
Anexe	51

Introducere

1. Viziunea generală

Lucrarea de față, destinată în primul rând studenților anului I a U.T.M, specialitatea Arhitectură, Design interior și Sculptură, precum și pentru profesorii de specialitate, constituie o contribuție esențială la modelarea gândirii, imaginației și simțului mai viu al formei creative.

Îndrumarul metodic ”Compoziția structurată pe unitate de modul” conține 2 capitole:

- **Viziunea generală** (importanța modului; modulare în spațiu);
- **Compoziția structurată pe unitate de modul** (modul plastic; metodele de transformare și activizare plastică a formei volumetrice; rețele modulare; principiile de realizare a compoziției).

Această lucrare a apărut ca o necesitate pentru studenții specialității Arhitectură, Design interior și Sculptură de a fi informați și orientați în realizarea lucrărilor modulare la disciplina ”Lumina și culoarea” și alte discipline de specialitate. Fiecare capitol prevede o expunere dată a conținutului fiind evidențiate caracteristicile plastice a unui modul și principiile de obținere a întregii compoziții modulare .

Lucrarea cuprinde un bogat material didactic ilustrativ, scheme orientative, un mic dicționar explicativ de termeni, care vor fi utilizați de profesor și studenți pe parcursul realizării compozițiilor și a studierii întregului curs. De asemenea sunt oferite exerciții progresive: desenăm mai întâi forma sau corpul geometric, apoi căutăm încadrarea formei noi, sau desenăm forme simple după care trecem la forme complicate.

Înșușirea acestui material atinge următoarele obiective de referință ce țin de educația artistico-plastică :

- Să se familiarizeze cu caracteristicile modulației, tehnică opusă modulării;
- Să obțină forme elaborate pe baza transformării plastice pornind de la forme și corpuri geometrice;
- Să cunoască principiile de realizare a compoziției decorativ-frontale ;
- Să compună un spațiu plastic folosind formele obținute în urma unor transformări plastice;

În finalul acestui proces de însușire a informației date prin diverse activități de studiere duce la dezvoltarea imaginației proprii vizavi de realitate.

Această evoluție este foarte importantă în realizarea lucrărilor și contăm mult pe imaginația și inventivitatea dumneavoastră. Foarte important este ca în lucrările voastre să nu copiați elemente figurative sau scene întregi din îndrumar. În tot ce veți realiza căutați să fiți voi înșivă, cât mai originali și să țineți seama de îndrumările profesorului.

Lucrările trebuie efectuate pe hîrtie formatul A3. Pentru crearea lucrărilor pe unitate de modul la disciplina „Lumină și culoare” se folosesc diverse mijloace materiale (creioane, pixuri cu gel, rapidografe, tuș, vopsele, guaș, pensule, hîrtie și altele). Aceste materiale și tehnici de lucru sunt descrise în îndrumarul metodic „Portret artistic” pe care le puteți studia. O mare parte din lucrări sunt executate în tehnica guaș, de aceea am să adaug cîteva indicații care urmează a fi respectate:

- În comparație cu acuarela, guașul nu preferă multă apă. În urma amestecului trebuie să obținem o consistență omogenă.
- Culoarea se aplică uniform în aceeași direcție.
- Nu se recomandă a vopsi des aceeași suprafață, pentru că vor apărea pete.
- Straturile de culoare trebuie să fie subțiri, ca după uscare să nu crape.

O importanță mare are calitatea lucrării, de aceea fiecare diviziune, suprafață trebuie prelucrată minuțios.

1.1 Importanța modului

De analiza și studierea modului, formei și proporțiilor sale s-au ocupat sculptorii, arhitecții Greciei și Romei antice, marii artiști plastici ai Renașterii, continuînd și în ziua de astăzi. De atunci și pînă în prezent prezența modului a pătruns în diferite domenii ale activității creatoare a oamenilor, în special în Arhitectură. De exemplu, sistemul modular, care era pe larg întrebuintat în principiul de construire a coloanelor dorice clasice a predominat secole întregi. Principiul lui era simplu: ca modul de măsură se lua diametrul de jos al coloanei. Acest modul de măsură din arhitectura greco-romană clasică servea la compararea și determinarea tuturor dimensiunilor.

Toate dimensiunile clădirii, înălțimea coloanelor și intervalele dintre ele – totul era supus sistemului modular de construcție, totul se măsura cu numărul de modul.

Deci la baza sistemului modular stă un element numit „modul”, luat ca indice de corelație către întreg.

În prezent, de exemplu, în construcțiile arhitecturale, unde se întrebuintează pe larg sistemul modular, este ușurat cu mult procesul de înălțare a clădirilor, care se fac din detalii separate, blocuri de beton și piatră(în acest caz cărămida identificându-se ca un tip de modul complex). Fiind o consecință a necesității practice, proporțiile modului au căpătat cu timpul și o valoare artistică destul de importantă. Modulul plastic este utilizat într-un mod divers în diferite domenii vizual artistice aplicative în arta murală, ceramică, design, sculptură, și altele. Spre exemplu „Coloana infinitului”, sculptură remarcabilă, realizată de marele sculptor român Constantin Brîncuși, are la bază un modul cu proporții uniforme care este repetat.

În domeniul artelor repetarea periodică a unor elemente, figuri, poziții, culori și amplasarea lor într-un spațiu plastic este cu scopul a sublinia unele idei, gânduri, subiecte etc. Originalitatea acestei lucrări este incomparabilă.

Astfel constatăm că în procesul de creație în diverse activități, modulul asigură elementul logistic principal în realizarea compozițiilor care sunt fundamentate pe următoarele componente:

a) factori obiectivi:

- structurile compoziționale;
- principiile compoziției plastice;
- limbajul plastic;

b) factori subiectivi:

- personalitatea creatoare;
- posibilitățile interpretative.

Bibliografie:

1. Cornel Ailincăi , ”Introducere în gramatica limbajului vizual” , Editura Polirom, București, 2010.
2. M. I. Bartos ”Compoziția în pictură” , Editura Polirom, București ,2009.
3. Nicolae Filoteanu ”Educație plastică” , manual Doina Mavian pentru clasa 7-a; Editura A II Educațional, București, 2005.
4. Teodora Hubenco ”Arta plastică în clasele primare” Ghid metodologic, Prut internațional, Chișinău , 2000.
5. Liviu Lazărescu ”Culoarea în artă” , Editura Polirom, România , 2009.
6. Marcela Mardare”Fascinația culorilor” Editura Ruxanda, Chișinău, 2007.
7. Victor Pavel ”Educația plastică” manual pentru clasele VII-VIII, Editura Didactică și pedagogică, R. A. București.
8. P.В. Паранюшкин, Г.Н. Хандова”Цветоведение для художников. Колористика” Ростов-на-дону , “Феникс” , 2007.
9. Ion N. Șușală ”Dicționar de artă” , Editura Sigma, București, 1993.